

Károli Gáspár Református Egyetem
Pedagógiai Kar

Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar

Ember és társadalom műveltségterületi tételsor

Tárgykód: PK TN1123400/ PK TL1123400/ PK R4000

Tanító alapképzési szak

Hatályos: 2022.

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGTERÜLETI SZIGORLATI TÉTELEK 2022.

PK TN1123400/ PK TL1123400/ PK R4000

1. A műveltségterület tanításának eszközei, a tanulói tevékenykedtetés alapvető módszerei a történelemórán, különös tekintettel a történelmi térben és időben való tájékozódó képesség kialakítására és fejlesztésére.

- CSEPELA Jánosné–HORVÁTH Péter–KATONA András–NAGYAJTAI Anna: *A történelemtanítás gyakorlata*. Tantárgy-pedagógiai tankönyv, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.
- KNAUSZ Imre (szerk.): *Az évszámokon innen és túl. Megújuló történelemtanítás*. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 2001.
- KORPICS Zsolt: Az interaktív térképek helyzete és lehetőségei a modern történelemoktatásban. In *Történelemtanítás Online Történelemdidaktikai Folyóirat*, (XLV.) Új folyam I. – 2010. 3. szám http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/wp-content/uploads/2010/10/01_03_06-korpics.pdf

2. A társadalomismeret-tanítás és az állampolgári nevelés céljai és alapvető sarokpontjai az általános iskolai oktatásban. A társadalomismeret határterületei.

- F. DÁRDAI Ágnes: *Történelmi megismerés – történelmi gondolkodás*. I.-II. kötet. A történelemtanári továbbképzés kiskönyvtára XLI. Budapest, 2006. <https://lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/F-Dardai-Agnes-Tortenelmi-megismeres-tortenelmi-gondolkodas-i-ii-ELTE-BTK-Pecs-2006/html/index.html>
- KINYÓ László – MOLNÁR Edit Katalin: *Történelem és társadalomismeret, állampolgári kompetenciák*. In Csapó Benő (szerk.): *Mérlegen a magyar iskola*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2009. 289-326. http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/7069/1/Kinyo_MEK_Merlegen_a_magyar_iskola.pdf
- KOJANITZ László: A történelmi gondolkodás fejlesztésének irányzatai. In Csóka-Jaksa Helga – Schmelzer-Pohánka Éva – Szeberényi Gábor (szerk.): *Pedagógia – oktatás – könyvtár*. Pécs, 2014. 189-202. <https://www.lib.pte.hu/sites/docs/polc/documents/Csoka-Schmelcz-Szeberenyi-Pedagogia-oktatas-konyvtar-Pecs-PTEEKT-2014/pdf/Csoka-Schmelcz-Szeberenyi-Pedagogia-oktatas-konyvtar-Pecs-PTEEKT-2014-189-202.pdf>

3. Európa és Magyarország művelődéstörténete a 18. századig. Antikvitás, keresztyén tradíció értékei a magyar kultúrában. Kiemelkedő történelmi személyiségek.

- ENGEL Pál – KRISTÓ Gyula – KUBINYI András: *Magyarország története 1301-1526*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
- ENGEL Pál: *Beilleszkedés Európába a kezdetektől 1440-ig (Magyarok Európában)*. Holnap Kiadó, Budapest, 2003.
- GAÁL Ernő – KERTÉSZ István: *Az őskor és az ókor története*, EKF Líceum, Eger, 2010.
- HEGYI W. György – Németh György: *Görög-római történelem – tankönyv és szöveggyűjtemény*, Osiris Kiadó, Budapest, 2011.
- KATUS László: *Európa története a középkorban*. Kronosz Kiadó, Budapest, 2014.

- KLANICZAY Gábor (szerk.): *Európa ezer éve*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_europa_ezer_eve/index.html
- ORBÁN Balázs – SZALAI Zoltán: *Ezer éve Európa közepén - A magyar állam karaktere*. Matthias Corvinus Collegium, Budapest, 2019.

4. Az európai és magyar kultúrtörténet nagy korszakai a 18. századtól napjainkig - a politika-, a társadalom- és a művelődéstörténet alapvető összefüggéseinek tükrében.

- ÁGOSTON Gábor – HERMANN Róbert: *Magyarország története 100+1 tételben*, Ister, Budapest, 2000.
- GERGELY András: *Magyarország története a 19. században*, Osiris Kiadó, 2005.
- NÉMETH István – ARANY Zsuzsa (szerk.): *20. századi egyetemes történet I-II.*, Osiris kiadó, Budapest, 2005
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_20_szazad_egytort_1/adatok.html és
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_20_szazad_egytort_2/adatok.html
- ORBÁN Balázs – SZALAI Zoltán: *Ezer éve Európa közepén - A magyar állam karaktere*, Matthias Corvinus Collegium, Budapest, 2019
- POÓR János (szerk): *A kora újkor története*, Osiris Kiadó, Budapest, 2009
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_kora_ujkor_tortenete/adatok.html
- VADÁSZ Sándor (szerk.): *19. századi egyetemes történelem*, Osiris kiadó, Budapest, 2011.

5. A Kárpát-medence népei, tájai, néprajzi tájegységei, néprajzi csoportjai szellemi és tárgyi értékrendjük tükrében. A helyi identitástudat kialakulása. Egy tájegység bemutatása, kiemelve annak közösségi identitásmeghatározó helyi értékeit.

- KÁNTOR Judit – RIGÓ Róbert: *Kompetenciafejlesztési lehetőségek a hon- és népismeret területén*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, 2015.
http://www.igyok.hu/mentorhalo/tananyag/Kompetenciafejlesztési_lehetsgek_a_hon-s_npismeret_terletnV2/index.html

6. Ünnepre készülődve, az előkészületektől az ünnepzásig. (Ünnepeink csoportosítása, társadalmi és egyedi rituáléi, tárgyi és szellemi kellékei.)

- KÁNTOR Judit – RIGÓ Róbert: *Kompetenciafejlesztési lehetőségek a hon- és népismeret területén*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, 2015.
http://www.igyok.hu/mentorhalo/tananyag/Kompetenciafejlesztési_lehetsgek_a_hon-s_npismeret_terletnV2/index.html
- PAP Ferenc: *Az egyházi év fogalma és értelmezése*. In Porta Speciosa III (2014), 37-50.
[file:///C:/Users/Oktat%C3%B3/Downloads/Pap_Ferenc_Az_egyhazi_ev_fogalma_es_erte%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Oktat%C3%B3/Downloads/Pap_Ferenc_Az_egyhazi_ev_fogalma_es_erte%20(3).pdf)
- PAP Ferenc: *Az egyházi év*. Károli Gáspár Református Egyetem–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2016.

7. Etikai rendszerek, erkölcsi érvelésmódok a görög-római, illetve a keresztyén pilléreken álló nyugati kultúrában. (Az etikai rendszerek rövid felvázolásán túl legalább két rendszer részletes ismertetése egy életszerű példa, élethelyzet – abortusz, eutanázia, reprodukciós technológiák stb. – erkölcsi megítélésekor alkalmazott érvelésmódok bemutatásával.)

- FAZEKAS Sándor (szerk.): *A protestáns etika kézikönyve* Budapest, Kálvin Kiadó–Luther Kiadó, 2007.
- RAE, Scott B.: *Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába.* Budapest, Harmat, 2015.

8. Keresztyén etika, jog és erkölcs kapcsolata; alkalmazott etika, hivatás-etika – különös tekintettel a pedagógus-etikára.

- *A Nemzeti Pedagógus Kar etikai kódexe.* Nemzeti Pedagógus Kar, Budapest, 2021. https://nemzetipedkar.hu/wp-content/uploads/2021/09/npk-etikai-kodex_hatalyos-2021-09-23.pdf
- SZONTAGH Pál: Erkölcsi elvárások, etikai szabályozások a protestáns pedagógiában. In *Evangélikus Nevelés*, 2017. 2. szám, 2-22.
- SZONTAGH Pál: Erkölcs, jog, hivatás-etika, pedagógus-etika – protestáns kitekintéssel. In *Magyar Református Nevelés*, 2017. 1. szám, 35-48.
- SZONTAGH Pál: *Érték, rend, értékrend.* Budapest, Patrocinium, 2018.

9. A szülőföld természeti és kulturális hagyományai. (Világörökség, nemzeti parkok.)

- BAKSA Brigitta: Iskola és néprajz. *Iskolakultúra*, 2015, 25. évf., 7-8. sz., 84-93. <http://real.mtak.hu/34825/1/11.pdf>
- CSORBA Csaba: Gondolatok a honismeret oktatásáról, Honismeret, 2000, 28. évf., 1. sz., 10-16. https://epa.oszk.hu/03000/03018/00152/pdf/EPA03018_honismeret_2000_01_010-016.pdf
- FÜZNÉ Kószó Mária: *A biológia alapjai tanító- és óvóképzős hallgatók számára.* SZTE, Szeged, 2016. <http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Biologia/index.html>

10. A keresztyénség alapvető tanításai (Kijelentés és Szentírás, Istenről, ker. antropológia, megváltás és ker. reménység). A keresztyén értékrend tartalmi elemeinek megjelenése az általános iskolai oktatásban.

- MCGRATH, Alister: *Bevezetés a keresztyén teológiába.* Osiris, Budapest, 2002.
- HOMOR Tivadar: *Korszerűség az erkölcs-tan/etika tanításában.* Iskolakultúra 2015/10, 127-138. <http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/2015/10/14.pdf>
- PÁLVÖLGYI Ferenc: *Az erkölcsi nevelés új perspektívái. Az érték-központú pedagógia szerepe és feladatai korunk plurális társadalmában.* L'Harmattan, 2014. <http://www.erkolcstant-tanitok.hu/> és <http://ofi.hu/erkolcstan> honlapok anyagai
- Új Pedagógiai Szemle 2012/4-5-6. száma <http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/lapszamok/2012-4-5-6>
- FENYŐDI Andrea: *Erkölcs-tanári segédkönyv a gimnáziumok 5-6. évfolyama számára.* PTE Műszaki és Informatikai kar Pedagógiai Tanszék, 2015. https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/12673/fenyodi_andrea_erkolcstan.pdf?sequence=-1&isAllowed=y